

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: sudija za prethodni postupak
sudija Nikola Giju

Sekretar: dr Fidelma Donlon

Datum: 22. januar 2021.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Odluka po zahtevu Kadrija Veseljija za privremeno puštanje na slobodu

Specijalizovani tužilac
Džek Smit

Branilac Hašima Tačija
Dejvid Huper

Branilac Kadrija Veseljija
Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija
Dejvid Jang

Branilac Jakupa Krasnićija
Venkatešvari Alagenda

SUDIJA ZA PRETHODNI POSTUPAK,¹ u skladu s članovima 41(2), (6) i (12) Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravilom 57(2) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Dana 5. novembra 2020. Kadri Veselji (u daljem tekstu: g. Veselji, odnosno optuženi) uhapšen je na osnovu odluke (u daljem tekstu: odluka o hapšenju i pritvaranju)² i naloga za hapšenje koje je izdao sudija za prethodni postupak,³ a na zahtev⁴ Specijalizovanog tužilaštva (u daljem tekstu: zahtev tužilaštva, odnosno tužilaštvo), nakon što je protiv njega potvrđena optužnica.⁵

2. Dana 15. decembra 2020. odbrana g. Veseljija (u daljem tekstu: odbrana) obavestila je strane u postupku da će zatražiti privremeno puštanje optuženog na slobodu, predložila rokove u kojim strane u postupku treba da dostave odgovarajuće podneske i zatražila da se o pitanju privremenog puštanja na slobodu održi usmena rasprava.⁶

¹ KSC-BC-2020-06, F00001, predsednik, *Odluka o određivanju sudije za prethodni postupak*, 23. april 2020, javno.

² KSC-BC-2020-06, F00027, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija odluke po zahtevu za izdavanje naloga za hapšenje i dovođenje*, 26. oktobar, javno.

³ KSC-BC-2020-06, F00027/A03/RED sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija naloga za hapšenje Kadrija Veseljija*, 26. oktobar 2020, javno.

⁴ KSC-BC-2020-06, F00005/CONF/RED2, specijalizovani tužilac, *Druga poverljiva redigovana verzija zahteva za izdavanje naloga za hapšenje i povezanih naloga, podnesak KSC-BC-2020-06/F00005, od 28. maja 2020, 15. decembar 2020, poverljivo; v. takođe F00005/RED, specijalizovani tužilac, Javna redigovana verzija zahteva za izdavanje naloga za hapšenje i povezanih naloga, podnesak KSC-BC-2020-06/F00005, od 28. maja 2020, 17. novembar 2020, javno, s javnim priložima 1–3.*

⁵ KSC-BC-2020-06, F00026/RED, sudija za prethodni postupak, *Javna redigovana verzija o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija* (u daljem tekstu: odluka o potvrđivanju optužnice), 26. oktobar 2020, javno.

⁶ KSC-BC-2020-06, F00145, odbrana g. Veseljija, *Izjašnjenje odbrane Kadrija Veseljija – statusna konferencija*, 17. decembar 2020, 15. decembar 2020, javno, stavovi 6–7.

3. Dana 16. decembra 2020, sudija za prethodni postupak je, između ostalog, (i) odbio zahtev odbrane da se o produžetku pritvora ili puštanju optuženog na slobodu održi usmena rasprava i (ii) zatražio od tužilaštva da do 4. januara 2021. odgovori na zahtev za privremeno puštanje na slobodu koji će odbrana dostaviti, a odbrani naložio da repliku na odgovor tužilaštva dostavi do 11. januara 2021.⁷

4. Dana 17. decembra 2020. odbrana je podnela zahtev za privremeno puštanje na slobodu (u daljem tekstu: zahtev) i ponovo zatražila da se o tom pitanju održi usmena rasprava.⁸

5. Dana 4. januara 2021. tužilaštvo je odgovorilo na zahtev (u daljem tekstu: odgovor).⁹

6. Dana 5. januara 2021. sudija za prethodni postupak je odobrio da 6.000 reči bude dozvoljeni broj reči za replike svih timova odbrane.¹⁰

7. Dana 8. januara 2021. odbrana je zatražila da se stepen tajnosti zahteva izmeni, te da se on zavede kao javni (u daljem tekstu: zahtev za izmenu stepena tajnosti).¹¹

⁷ KSC-BC-2020-06, F00150, sudija za prethodni postupak, *Odluka o razmatranju pritvora i izmeni roka za podnošenje preliminarne podnesaka* (u daljem tekstu: odluka o razmatranju pritvora), 16. decembar 2020, javno, stavovi 30(a), (c)–(d).

⁸ KSC-BC-2020-06, F00151, odbrana g. Veseljija, *Zahtev za privremeno puštanje Kadrija Veseljija na slobodu*, 17. decembar 2020, poverljivo, s poverljivim priložima 1–7.

⁹ KSC-BC-2020-06, F00161, specijalizovani tužilac, *Odgovor tužilaštva na zahtev za privremeno puštanje Kadrija Veseljija na slobodu*, 4. januar 2021, poverljivo, s poverljivim prilogom 1; v. takođe F00161/RED, specijalizovani tužilac, *Javna redigovana verzija odgovora tužilaštva na zahtev za privremeno puštanje Kadrija Veseljija na slobodu*, 15. januar 2021, javno.

¹⁰ KSC-BC-2020-06, F00162, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu odbrane g. Tačija za povećanje dozvoljenog broja reči u replici*, 5. januar 2021, javno, stav 12(a)–(b).

¹¹ KSC-BC-2020-06, F00169, odbrana g. Veseljija, *Zahtev da se izmeni stepen tajnosti zahteva za privremeno puštanje Kadrija Veseljija na slobodu*, s poverljivim priložima 1 do 7, podnesak KSC-BC-2020-06/F00151, od 17. decembra 2020, 8. januar 2021, javno.

8. Dana 13. januara 2021, u skladu s odlukom kojom joj je produžen rok,¹² odbrana je dostavila repliku na odgovor (u daljem tekstu: replika).¹³

II. ARGUMENTACIJA

9. Odbrana tvrdi (i) da nema osnova za zaključak da postoji opasnost od bekstva g. Veseljija, (ii) da nema jasnog osnova za zaključak da bi g. Veselji mogao uticati na svedoke ili ometati pravdu i (iii) da nema konkretnog osnova za tvrdnju da bi g. Veselji mogao počinuti nova krivična dela.¹⁴ Osim toga, čak i ako sudija za prethodni postupak zaključi da takvi jasni osnovi postoje, zadržavanje u pritvoru pre suđenja bilo bi nesrazmerno, s obzirom na to da sudija za prethodni postupak privremeno puštanje na slobodu može da odobri na uslovnom osnovu i s obzirom na očekivani vremenski razmak između prvog pristupanja g. Veseljija sudu i početka suđenja.¹⁵

10. Tužilaštvo se protivi zahtevu jer i dalje postoje rizici iz člana 41(6)(b) Zakona, shodno zaključku koji je ranije doneo sudija za prethodni postupak.¹⁶ Tužilaštvo smatra da se te opasnosti mogu otkloniti jedino ako optuženi ostane pritvoren u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća.¹⁷

11. Odbrana se u replici osvrće na tri kategorije faktora koje je tužilaštvo iznelo u odgovoru.¹⁸ Pored toga, odbrana ponovo iznosi zahtev da se, ako neki od dokaza svedoka iznetih u prilog replici bude osporen, održi usmena rasprava kako bi svedoci mogli da se ispituju u sudnici.¹⁹

¹² KSC-BC-2020-06, F00171, sudija za prethodni postupak, *Odluka po zahtevu odbrane g. Veseljija za produženje roka*, 11. januar 2021, poverljivo i *ex parte*.

¹³ KSC-BC-2020-06, F00174, odbrana g. Veseljija, *Replika odbrane na odgovor tužilaštva na zahtev za privremeno puštanje Kadrija Veseljija na slobodu*, 13. januar 2021, javno, s javnim priložima 1–12.

¹⁴ Zahtev, stavovi 4, 6–51.

¹⁵ Zahtev, stavovi 5, 59–69.

¹⁶ Odgovor, stavovi 1, 5–43.

¹⁷ Odgovor, stavovi 1, 44–46.

¹⁸ Replika, stavovi 1–72.

¹⁹ Replika, stav 73.

III. MERODAVNO PRAVO

12. Član 41(2) Zakona predviđa da lice lišeno slobode usled hapšenja ili pritvora ima pravo da ospori zakonitost hapšenja i pravo da Specijalizovana veća brzo reše po njegovom zahtevu.

13. Član 41(6) Zakona predviđa da Specijalizovana veća mogu da nalože hapšenje i pritvor lica samo kada postoji osnovana sumnja da je lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća i kada postoje jasni osnovi da se smatra (i) da postoji opasnost od bekstva, (ii) da će lice uništiti, sakriti, izmeniti ili krivotvoriti dokaze ili da posebne okolnosti ukazuju na to da će ometati odvijanje krivičnog postupka, ili (iii) da ozbiljnost krivičnog dela ili način ili okolnosti u kojima je ono izvršeno i lične karakteristike počinioca, ranije ponašanje, sredina i uslovi u kojima živi ili druge lične okolnosti ukazuju na opasnost da će to lice ponoviti krivično delo, dovršiti pokušano krivično delo ili počinuti krivično delo koje je pokušalo da izvrši.

14. Prema pravilu 57(2) Pravilnika, nakon određivanja sudije za prethodni postupak i sve do pravosnažnosti presude, postupajući panel odluku o sudskom pritvoru razmatra po isteku dva meseca od poslednje odluke o pritvoru ili u bilo kom trenutku na zahtev optuženog ili specijalizovanog tužioca, odnosno *proprio motu* u slučaju da su se okolnosti promenile od poslednjeg razmatranja.

15. Član 41(12) Zakona predviđa da, pored sudskog pritvora, sledeće mere mogu biti naložene kako bi se obezbedilo prisustvo optuženog, sprečilo ponavljanje krivičnog dela ili obezbedilo uspešno vođenje krivičnog postupka: sudski poziv, hapšenje, puštanje na slobodu uz kauciju, kućni pritvor, obećanje optuženog da neće napuštati prebivalište, zabrana približavanja određenim mestima ili licima, javljanje u stanicu policije ili drugo mesto i mera obaveznog pohađanja popravnih programa. Prema pravilu 56(5) Pravilnika, panel može da propiše uslove za puštanje na slobodu koje smatra primerenim kako bi se obezbedilo prisustvo pritvorenog lica.

IV. DISKUSIJA

A. MERODAVNI STANDARDI

16. Odbrana tvrdi da je g. Veselji trenutno u pritvoru na osnovu odluke o hapšenju i pritvaranju i odgovarajućeg naloga za hapšenje, izdatih *ex parte*, te da sudija za prethodni postupak stoga treba iznova da ispita da li, s obzirom na materijal koji su iznele strane u postupku, postoje faktori koji opravdavaju produženje pritvora.²⁰ Osim toga, odbrana tvrdi da, prema pravnoj regulativi merodavnoj za Specijalizovana veća, tužilaštvo ima obavezu da dokaže da su zadovoljeni konkretni kriterijumi za pritvor iz člana 41(6) Zakona, a da optuženi ne snosi teret dokazivanja za opravdanost zahteva za privremeno puštanje na slobodu.²¹ Konačno, odbrana tvrdi da tužilaštvo mora da navede utemeljene činjenice za navode protiv optuženog čiji se zahtev razmatra kako bi pokazalo da postoje jasni osnovi za verovanje da bi on mogao predstavljati konkretnu opasnost ako bude privremeno pušten na slobodu.²²

17. Tužilaštvo odgovara da sudija za prethodni postupak mora da se „uveri“ da su kriterijumi navedeni u članu 41(6) Zakona ispunjeni.²³ Za to je relevantno pitanje mogućnosti, a ne neminovnosti, da će optuženi predstavljati konkretnu opasnost; ukoliko su navedeni kriterijumi ispunjeni, lice ostaje u pritvoru.²⁴ Osim toga, tužilaštvo navodi da je, u ovom slučaju, sudija za prethodni postupak u odluci o hapšenju i pritvaranju već konstatovao da su kriterijumi navedeni u članu 41(6) Zakona ispunjeni, te da, shodno zahtevu i pravilu 57(2) Pravilnika, rešavanje u ovoj stvari podrazumeva razmatranje te odluke.²⁵ Tužilaštvo u odgovoru navodi i to da preispitivanje pojedinačnih zahteva ne isključuje sagledavanje konteksta ili postupaka

²⁰ Zahtev, stav 53.

²¹ Zahtev, stavovi 55–59 i reference u njima.

²² Zahtev, stavovi 14–16 i reference u njima.

²³ Odgovor, stavovi 2–3.

²⁴ Odgovor, stav 2 i reference u njemu.

²⁵ Odgovor, stav 4.

drugih lica, te da su položaj ili kontakti optuženog, mreža koja ga podržava i okolnosti zajedničke za više optuženih relevantni i odgovarajući za obavljanje pojedinačne ocene za svakog od optuženih.²⁶

18. Odbrana u replici navodi da se pritvor pre suđenja ne može opravdati samo na osnovu opšte atmosfere zastrašivanja svedoka, osim ako tužilaštvo ne uspe da dokaže vezu između konkretnog optuženog i dokazanog pokušaja zastrašivanja svedoka, i dodaje je jednako nedovoljno načelno upućivati na činjenicu da svedok ima mrežu koja ga podržava.²⁷

19. Sudija za prethodni postupak podseća da nalog za hapšenje, shodno članu 41(6) Zakona, jeste izdat *ex parte*, bez učešća odbrane, ali da se u članu 41(2) Zakona predviđa da lice ubrzo po pritvaranju ima pravo da ospori zakonitost hapšenja, između ostalog i po osnovima iz člana 41(6) Zakona. Prema tome, sudija za prethodni postupak je pozvan da, u svetlu argumenata koje su iznele strane u postupku, iznova razmotri činjenice koje opravdaju pritvor.²⁸ U tom smislu, svaki zahtev za privremeno puštanje na slobodu mora da se razmatra s obzirom na pravo pritvorenog lica na da bude smatrano nevinim.²⁹

20. Tužilaštvo snosi teret dokazivanja tvrdnje da je neophodno da optuženi bude u pritvoru.³⁰

²⁶ Odgovor, stavovi 11–12.

²⁷ Replika, stavovi 5–6 i reference u njima.

²⁸ KSC-BC-2020-07, F00058, sudija pojedinac, *Odluka po zahtevu Nasima Haradinaja za hitno puštanje na slobodu* (u daljem tekstu: prva odluka o pritvoru u predmetu *Haradinaj*), 27. oktobar 2020, javno, stavovi 12-13.

²⁹ KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Odluka o oceni ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. i upućenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom 19(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu* (u daljem tekstu: odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017), 26. april 2017, stav 113. Isto tako, MKS, *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-2151-Red, žalbeno veće, [Judgment on the Appeal of Mr Jean-Pierre Bemba Gombo Against the Decision of Trial Chamber III of 6 January 2012 Entitled "Decision on the Defence's 28 December 2011 'Requête de Mise en liberté provisoire de M. Jean-Pierre Bemba Gombo'"](#), 5. mart 2012, stav 40.

³⁰ Odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017, stav 115. Isto tako, npr, MKS, *Prosecutor v. Gbagbo and Blé Goudé*, ICC-02/11-01/15-208, žalbeno veće, [Judgment on the Appeal of](#)

21. Kad je reč o standardu dokazivanja iz člana 41(6)(b) Zakona, sudija za prethodni postupak podseća da najpre mora biti ispunjen uslov iz člana 41(6)(a) Zakona, a da potom osnov za lišavanje slobode mora biti *jasan*, to jest detaljno obrazložen.³¹ U tom smislu, u članu 41(6)(b) Zakona preuzima se načelo po kome zadržavanje lica u pritvoru može biti opravdano samo ukoliko postoje konkretne naznake po kojima je to zaista u javnom interesu i koje odnose prevagu u odnosu na pravo lica na slobodu.³² Prema tome, panel prilikom donošenja odluke o produženju pritvora mora da se osloni na specifično obrazloženje i konkretne osnove;³³ drugim rečima, panel mora da zaključi da postoje specifični, konkretni osnovi da se veruje da optuženi predstavlja opasnost po javni interes i da se ta opasnost može otkloniti isključivo produženjem pritvora. Sudija za prethodni postupak, dalje, podseća na to da na temelju raspoloživih dokaza posebni jasni osnovi moraju ići u prilog verovanju³⁴ da postoji bilo koja od opasnosti navedenih u tri stava člana 41(6)(b) Zakona, što ukazuje na mogućnost, a ne neminovnost, buduće pojave.³⁵ Jednostavno rečeno, iako puka sumnja nije dovoljna, izvesnost nije neophodna.

[Mr Laurent Gbagbo Against the Decision of Trial Chamber I of 8 July 2015 Entitled "Ninth Decision on the Review of Mr Laurent Gbagbo's Detention Pursuant to Article 60\(3\) of the Statute"](#) (u daljem tekstu: odluka po žalbi u predmetu *Gbagbo* od 8. septembra 2015.), 8. septembar 2015, stav 36; *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-1019, žalbeno veće, [Judgment on the Appeal of Mr Jean-Pierre Bemba Gombo Against the Decision of Trial Chamber III of 28 July 2010 Entitled "Decision on the Review of the Detention of Mr Jean-Pierre Bemba Gombo Pursuant to Rule 118\(2\) of the Rules of Procedure and Evidence"](#), 19. novembar 2010, stav 51; *Prosecutor v. Katanga and Ngudjolo Chui*, ICC-01/04-01/07-330, pretpretresno veće I, [Decision on the Powers of the Pre-Trial Chamber to Review Proprio Motu the Pre-Trial Detention of Germain Katanga](#), 18. mart 2008, str. 7.

³¹ U članu 19.1.30 Zakonika o krivičnom postupku Kosova iz 2021, zakon br. 04/L-123, pod izrazom "jasno" misli se na to da "strana koja daje informacije ili dokaz mora [...] detaljno [da] navede informacije ili dokaz o kome govori".

³² Odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017, stav 113

³³ Odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017, stav 115.

³⁴ V. uvodnu odredbu člana 41(6)(b) Zakona.

³⁵ KSC-BC-2020-07, IA001/F00005, veće Apelacionog suda, *Odluka po žalbi Hisnija Gucatiya po pitanjima vezanim za hapšenje i pritvor* (u daljem tekstu: odluka po žalbi u predmetu *Gucati*), 9. decembar 2020, javno, stavovi 63, 67. Vidi takođe prvu odluku o pritvoru u predmetu *Haradinaj*, stav 18. Isto tako, MKS, *Prosecutor v. Bemba et al.*, ICC-01/05-01/13-558, žalbeno veće, [Judgment on the Appeal of Mr Aimé Kilolo Musamba Against the Decision of Pre-Trial Chamber II of 14 March 2014, Entitled "Decision on the 'Demande de mise en liberté provisoire de Maître Aimé Kilolo Musamba'"](#) (u daljem tekstu: presuda po žalbi u predmetu

22. Kad je reč o prirodi ocene iz člana 41(6)(b) Zakona, sudija za prethodni postupak podseća da ta ocena, doduše, sadrži element slobodnog rasuđivanja,³⁶ ali da se ona mora zasnivati na činjenicama u predmetu i izvršiti za svakog optuženog zasebno s obzirom na njegove lične okolnosti.³⁷ Dakle, ako se isti faktori primene na drugi predmet i drugog optuženog, sudija za prethodni postupak može na osnovu njih doneti drugačiji zaključak ili ih pak smatrati irelevantnim.³⁸ Prilikom procenjivanja relevantnih faktora, sudija za prethodni postupak ne može vršiti fragmentarnu cenu, već mora oceniti težinu svih relevantnih faktora zajedno.³⁹ Ti faktori mogu biti individualni, poput prirode i razmera krivičnih dela koja se stavljaju na teret

Bemba i drugi), 11. jul 2014, stavovi 107, 117; *Prosecutor v. Katanga and Ngudjolo Chui*, ICC-01/04-01/07-572, žalbeno veće, [Judgment in the Appeal by Mathieu Ngudjolo of 27 March 2008 against the Decision of Pre-Trial Chamber I on the Application of the Appellant for Interim Release](#) (u daljem tekstu: presuda po žalbi u predmetu *Katanga*), 9. jun 2008, stav 21; *Prosecutor v. Lubanga*, ICC-01/04-01/06-824, žalbeno veće, [Judgment on the Appeal of Mr. Thomas Lubanga Dyilo Against the Decision of Pre-Trial Chamber I Entitled "Décision sur la demande de mise en liberté provisoire de Thomas Lubanga Dyilo"](#) (u daljem tekstu: presuda po žalbi u predmetu *Lubanga*), 13. februar 2007, stav 137.

³⁶ Odluka po žalbi u predmetu *Gucati*, stav 49. Isto tako, MKSJ, *Tužilac protiv Popovića i drugih*, IT-05-88-AR65.2, žalbeno veće, [Decision on Defence's Interlocutory Appeal of Trial Chamber's Decision Denying Ljubomir Borovčanin Provisional Release](#) (u daljem tekstu: odluka po žalbi u predmetu *Borovčanin*), 30. jun 2006, javno, stav 5.

³⁷ Isto tako, MKSJ, *Tužilac protiv Prlića i drugih*, IT-04-74-AR65.5, žalbeno veće, [Decision on Prosecution's Consolidated Appeal against Decision to Provisionally Release the Accused Prlić, Stojić, Praljak, Petković and Čorić](#) (u daljem tekstu: odluka po žalbi u predmetu *Prlić i drugi*), 11. mart 2008, stav 7; *Tužilac protiv Lukića i Lukića*, IT-98-32/1-AR65.1, žalbeno veće, [Decision on Defence Appeal Against Trial Chamber's Decision on Sredoje Lukić's Motion for Provisional Release](#) (u daljem tekstu: odluka po žalbi u predmetu *Lukić*), 16. april 2007, stav 7; MKS, [presuda po žalbi u predmetu Bemba i drugi](#), stav 111.

³⁸ Isto tako, MKSJ, [odluka po žalbi u predmetu Borovčanin](#), stav 15.

³⁹ Odluka po žalbi u predmetu *Gucati*, stav 61; Isto tako, MKSJ, *Tužilac protiv Šainovića i Ojdanića*, IT-99-37-AR65, žalbeno veće, [Decision on Provisional Release](#) (u daljem tekstu: odluka po žalbi u predmetu *Šainović i Ojdanić*), 30. oktobar 2002, stav 6; [odluka po žalbi u predmetu Prlić i drugi](#), stav 7; [odluka po žalbi u predmetu Lukić](#), stav 7; *Prosecutor v. Bemba et al.*, ICC-01/05-01/08-323, žalbeno veće, [Judgment on the Appeal of Mr. Jean-Pierre Bemba Gombo Against the Decision of Pre-Trial Chamber III Entitled "Decision on Application for Interim Release"](#), 16. decembar 2008, stav 55; *Prosecutor v. Bemba et al.*, ICC-01/05-01/13-970, žalbeno veće, [Judgment on the appeal of the Prosecutor against the decision of Pre-Trial Chamber II of 23 January 2015 entitled "Decision on 'Mr Bemba's Zahtev for provisional release'"](#), 29. maj 2015, stav 27; *Prosecutor v. Bemba et al.*, ICC-01/05-01/13-969, žalbeno veće, [Judgment on the appeals against Pre-Trial Chamber II's decisions regarding interim release in relation to Aimé Kilolo Musamba, Jean-Jacques Mangenda, Fidèle Babala Wandu, and Narcisse Arido and order for reclassification](#) (u daljem tekstu: *Bemba et al.* 29 May 2015 Judgment) 29. maj 2015, stav 45.

optuženom i potencijalne kazna s kojom je suočen,⁴⁰ njegove starosti, (ranijih) položaja, zanimanja, porodičnih veza, zdravstvenog stanja, imovine, ponašanja i izjava,⁴¹ kontakata i veza s međunarodnom zajednicom,⁴² kao i postojanja mreže pristalica optuženog koji bi omogućili da se opasnost ostvari.⁴³ Relevantni faktori mogu biti kontekstualnog karaktera, poput, na primer, okruženja i uslova u kojima optuženi živi⁴⁴ ili konkretne faze postupka.⁴⁵ U svakom slučaju, sami kontekstualni faktori nisu dovoljni da bi se utvrdila opasnost. Svaki relevantni faktor može potkrepiti jedan ili više osnova iz člana 41(6)(b) Zakona.⁴⁶ Naposljetku, sudija za prethodni postupak mora ispitati relevantne faktore ne samo onakve kakvi su u vreme donošenja odluke već i u trenutku, u meri u kojoj se on može predvideti, u kom se očekuje povratak optuženog radi suđenja, ukoliko on bude pušten na slobodu.⁴⁷

23. Tri jasna osnova navedena su u članu 41(6)(b) Zakona:

- (i) opasnost od bekstva;
- (ii) opasnost da će lice uništiti, sakriti, izmeniti ili krivotvoriti dokaze ili ometati odvijanje krivičnog postupka uticanjem na svedoke, žrtve ili saučesnike;

⁴⁰ Odluka po žalbi u predmetu *Gucati*, stav 72. Isto tako, MKSJ, [odluka po žalbi u predmetu Borovčanin](#), stavovi 9, 14-15; MKS, *Prosecutor v. Gbagbo*, ICC-02/11-01/11-278-Red, žalbeno veće, [Judgment on the appeal of Mr Laurent Koudou Gbagbo against the decision of Pre-Trial Chamber I of 13 July 2012 entitled "Decision on the 'Requête de la Défense demandant la mise en liberté provisoire du président Gbagbo'"](#) (u daljem tekstu: presuda po žalbi u predmetu *Gbagbo*), 26. oktobar 2012, stav 54; *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-323, žalbeno veće, [Judgment on the appeal of Mr. Jean-Pierre Bemba Gombo against the decision of Pre-Trial Chamber III entitled "Decision on application for interim release"](#), 16. decembar 2008, stav 55.

⁴¹ Vidi, ESLJP, *Gábor Nagy v. Hungary*, zahtev br. 73999/14, [Judgment](#), 11. april 2017, stav 70; *Yegorychev v. Russia*, zahtev br. 8026/04, [Judgment](#), 17. maj 2016, stav 54; *Aleksandr Novikov v. Russia*, zahtev br. 7087/04, [Judgment](#), 11. jul 2013, stav 46. Isto tako, MKSJ, [odluka po žalbi u predmetu Šainović i Ojdanić](#), stavovi 6-7, 9-10; MKS, [presuda po žalbi u predmetu Bemba i drugi](#), stav 111.

⁴² Isto tako, MKS, [presuda po žalbi u predmetu Lubanga](#), stavovi 136-137.

⁴³ Odluka po žalbi u predmetu *Gucati*, stav 63. Isto tako, MKS, *Prosecutor v. Gbagbo*, ICC-02/11-01/11-180-Red, [Decision on the "Requête de la Défense demandant la mise en liberté provisoire du président Gbagbo"](#), 13. jul 2012, stav 62.

⁴⁴ Vidi član 41(6)(b)(iii) Zakona.

⁴⁵ Isto tako, MKSJ, [odluka po žalbi u predmetu Prlić i drugi](#), stavovi 19-20.

⁴⁶ Isto tako, MKS, [presuda po žalbi u predmetu Gbagbo](#), stav 63.

⁴⁷ Isto tako, MKSJ, [odluka po žalbi u predmetu Šainović i Ojdanić](#), stavovi 6-7; [odluka po žalbi u predmetu Prlić i drugi](#), stav 7; [odluka po žalbi u predmetu Lukić](#), stav 7.

- (iii) opasnost da će ponoviti krivično delo, dovršiti pokušano krivično delo ili izvršiti krivično delo koje je optuženi zapretio da će izvršiti.

24. Kad je reč o trećem osnovu, sudija za prethodni postupak smatra da buduće krivično delo ne mora biti identično delima navedenim u optužnici ili izvršeno u istom kontekstu (koji možda više ne postoji) kao dela za koja se optuženi krivično goni. Naprotiv, sudija za prethodni postupak na osnovu dostupnih informacija mora da oceni da li postoji verovatnoća da će optuženi, ukoliko bude pušten na slobodu i bez obzira na oblik odgovornosti, učestvovati u izvršenju krivičnih dela koja su slična osnovnim krivičnim delima za koja se tereti ili doprineti njihovim izvršenju. Krivična dela za koja se predviđa da će biti izvršena u budućnosti ne moraju biti detaljno navedena.⁴⁸

25. Kad je reč o drugom i trećem osnovu, sudija za prethodni postupak ističe da do ostvarenja tih rizika može doći bilo činjenjem bilo nečinjenjem optuženog, ali da nije neophodno da ih on i fizički ostvari.

26. Osim toga, ova tri osnova su alternativna i dovoljno je postojanje samo jednog da bi se doneo zaključak o neophodnosti boravka optuženog u pritvoru.⁴⁹

27. I na kraju, sudija za prethodni postupak može da se pozove na ranije odluke i materijal ili dokaze koji su mu već ranije predloženi a da to ne utiče na *de novo* karakter ove odluke.⁵⁰

⁴⁸ MKS, [presuda po žalbi u predmetu Bemba i drugi](#), stav 116; [presuda po žalbi u predmetu Gbagbo](#), stav 70.

⁴⁹ Isto tako, MKS, [presuda po žalbi u predmetu Lubanga](#), stav 139; [presuda po žalbi u predmetu Katanga](#), stav 20; *Prosecutor v. Bemba*, ICC-01/05-01/08-321, pretpretresno veće III, [Decision on Application for Interim Release](#), 16. decembar 2008, stav 35.

⁵⁰ Isto tako, MKS, [presuda po žalbi u predmetu Bemba i drugi](#), stav 60; [presuda po žalbi u predmetu Gbagbo](#), stavovi 27, 69.

B. NEOPHODNOST PRITVORA

28. Sudija za prethodni postupak napominje da odbrana svoj zahtev temelji isključivo na drugom stavu člana 41(6) Zakona.⁵¹ Stoga će sudija za prethodni postupak zahtev razmatrati isključivo u odnosu na opasnosti navedene u članu 41(6)(b) Zakona.

1. Opasnost od bekstva

29. Odbrana tvrdi da u slučaju g. Veseljija ne postoji objektivna ili konkretna opasnost od bekstva i ukazuje na to da je on (i) aktivno podržavao osnivanje Specijalnih veća i aktivno sarađivao s njima, između ostalog i saopštenjem za javnost koje je dao po predaji,⁵² da je (ii) 19. decembra 2019. dobrovoljno došao u Hag na razgovor s tužilaštvom, da od 23. juna 2020. zna da je protiv njega podignuta optužnica, da je i pre potvrđivanja optužnice samoinicijativno ponudio da se preda Specijalizovanim većima ukoliko optužnica bude potvrđena, te da se, pošto je optužnica potvrđena, dobrovoljno predao tužilaštvu⁵³ i da (iii) porodica g. Veseljija, uključujući i malu decu i roditelje u poodmakloj dobi, živi na Kosovu.⁵⁴

30. Tužilaštvo u odgovoru iznosi: (i) da je zbog mogućnosti duge, potencijalno doživotne kazne zatvora za krivična dela koja mu se pripisuju opasnost od bekstva stalno prisutna i da će biti sve veća kako se g. Veselji bude upoznavao sa svim dokazima koji ga terete, a koji prevazilaze opšte informacije koje je tužilaštvo iznelo u najavi iz juna 2020;⁵⁵ (ii) da su mogućnost g. Veseljija da otputuje u više zemalja van domašaja Specijalizovanih veća, kao i njegov rang, resursi i veze dodatni faktori koji povećavaju opasnost od bekstva;⁵⁶ (iii) da ne treba pridati

⁵¹ Zahtev, stav 2.

⁵² Zahtev, stavovi 6–8 i reference u njima; prilog 3 zahtevu.

⁵³ Zahtev, stav 6; KSC-BC-2020-06, F00024/A01, specijalizovani tužilac, *Pismo Džeku Smitu* (u daljem tekstu: obaveštenje o spremnosti na predaju), 21. oktobar 2020, javno.

⁵⁴ Zahtev, stav. 9.

⁵⁵ Odgovor, stavovi 16, 19.

⁵⁶ Odgovor, stavovi 18, 20.

težinu činjenici da se g. Veselji povinovao nalogu za hapšenje, budući da on u tom trenutku nije imao drugog izbora nego da se preda;⁵⁷ (iv) da je g. Veselji, kao nekadašnji načelnik Obaveštajne službe Kosova SHIK (u daljem tekstu: SHIK), jedan od najiskusnijih funkcionera bezbednosnih struktura na Kosovu, što, zajedno s ugledom koji uživa u javnosti, ukazuje na to da on raspolaže tehničkim znanjem i mrežom saradnika koji bi mu mogli pomoći da umakne pravdi;⁵⁸ i (v) da je g. Veselji javno apelovao na to da se poštuje integritet sudskog postupka s jasnom namerom da zatraži privremeno puštanje na slobodu, te da je rad Specijalizovanih veća uvek hvalio selektivno i iz oportunitizma, jer treba imati u vidu da je formiranje Specijalizovanih veća svojevremeno okarakterisao kao „nepravdu“ i da se nije izjašnjavao o nedavnim pokušajima Udružena ratnih veterana Oslobodilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: Udruženje ratnih verterana OVK, odnosno OVK) da ometu rad Specijalizovanih veća.⁵⁹

31. Odbrana u replici iznosi sledeće: (i) pritvor se ne može pravdati i produžavati isključivo na osnovu težine optužbi i potencijalne kazne;⁶⁰ (ii) to što bi g. Veselji mogao imati mogućnost da pobjegne ne znači da će on tu mogućnost i iskoristiti;⁶¹ (iii) da je hteo da beži, g. Veselji je to mogao učiniti između juna i novembra 2020, kad je znao da je protiv njega podignuta u tom trenutku još nepotvrđena optužnica za više ubistava kao ratni zločin i zločin protiv čovečnosti, pošto mu u tom periodu sloboda kretanja još nije bila ograničena, pa je legalno mogao da ode u bilo koju zemlju koja s Kosovom nije potpisala sporazum o izručenju;⁶² (iv) g. Veselji bio eksponiran i poznat je u široj javnosti, što znači da je malo verovatno da bi uspešno mogao da umakne pravdi;⁶³ (v) branilac g. Veseljija je savetovao svog branjenika

⁵⁷ Odgovor, stav 20.

⁵⁸ Odgovor, stav 17.

⁵⁹ Odgovor, stavovi 21–22 i reference u njima.

⁶⁰ Replika, stavovi 3–4.

⁶¹ Replika, stav 7.

⁶² Replika, stavovi 9, 48–49.

⁶³ Replika, stav 10.

da se u javnosti ne izražava o postupcima Udruženja ratnih veterana OVK tokom septembra 2020. i da se distancira od te organizacije;⁶⁴ i (vi) stav da formiranje Specijalizovanih veća predstavlja nepravdu za Kosovo nije u suprotnosti sa spremnošću da se sa Specijalizovanim većima sarađuje.⁶⁵

32. Što se tiče opasnosti od bekstva, sudija za prethodni postupak prihvata argument odbrane da je tužilaštvo u junu 2020, kad je najavilo postojanje optužnice protiv g. Veseljija, moralo biti uvereno da ne postoji opasnost da će on pobeći.⁶⁶ Međutim, sudija za prethodni postupak smatra da priroda i razmere krivičnih dela iz optužnice s kojima se optuženi upoznaje kako se obelodanjuju svi dokazi koji ga terete i kako mu se na raspolaganje stavljaju informacije koje nisu bile u najavi tužilaštva iz juna 2020, kao i težina potencijalne kazne predstavljaju važne faktore koji bi mogli podstaći g. Veseljija na bekstvo ukoliko bude pušten na slobodu. Sudija za prethodni postupak podseća da je g. Veselji u ovom predmetu optužen po 10 tačaka optužnice za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti, kao i da su dela za koja se on tereti izvršena na preko 40 lokacija širom Kosova i severne Albanije u periodu od godinu i po dana.⁶⁷ Ukoliko g. Veselji bude osuđen za neka ili sva krivična dela za koja se tereti, njemu može biti izrečena duga kazna zatvora, uključujući kaznu doživotnog zatvora, shodno članu 44(1) Zakona. Osim toga, uticaj i autoritet g. Veseljija kao jednog od osnivača Glavnog štaba OVK, člana Direkcije OVK za politička pitanja i načelnika Direkcije obaveštajne službe, te načelnika SHIK,⁶⁸ a u novije vreme i predsednika Skupštine Kosova, ne mogu biti zanemareni kada se procenjuje da li postoji rizik da bi pojedinci koji ga podržavaju, uključujući bivše potčinjene i lica povezana s Udruženjem ratnih veterana Oslobodilačke vojske Kosova, mogli biti spremni da mu omoguće pristup

⁶⁴ Replika, stavovi 19–20.

⁶⁵ Replika, stavovi 65–66.

⁶⁶ Replika, stav 49.

⁶⁷ KSC-BC-2020-06, F00045/A03, specijalizovani tužilac, *Dodatno redigovana optužnica* (u daljem tekstu: optužnica), 4. novembar 2020, javno, stavovi 172–173.

⁶⁸ Odluka o potvrđivanju optužnice, stav 460.

resursima i/ili pomognu u bekstvu. Osim toga, karijera g. Veseljija u obaveštajnim strukturama, kao i znanje, sposobnosti i veštine koje je tamo stakao,⁶⁹ dodatno povećavaju opasnost bekstva.

33. S druge strane, sudija za prethodni postupak takođe smatra da su saradnja g. Veseljija s tužilaštvom i Specijalizovanim većima i njegovi napori da se te institucije osnuju relevantni faktori. Poseban značaj treba pridati ponudi g. Veseljija da se preda,⁷⁰ kao i tome što je, saznajući da je protiv njega izdat nalog za hapšenje, dao saopštenje za javnost u kom je podržao saradnju sa Specijalizovanim većima.⁷¹ Prema mišljenju sudije za prethodni postupak, to ne može umanjiti ni (i) to što je g. Veselji izjavio da je osnivanje Specijalizovanih veća čin „nepravde koja se dešava u ime pravde“⁷² ni (ii) to što se u javnosti nije izražavao o postupcima Udruženja ratnih veterana OVK tokom septembra 2020.⁷³ Pa ipak, sudija za prethodni postupak smatra da ti faktori, kao i pomenuti primeri saradnje i poštovanja naloga, te porodične veze koje g. Veselji ima na Kosovu⁷⁴ i činjenica da je kao javna ličnost eksponiran,⁷⁵ potencijalno umanjuju opasnost od bekstva, ali ne otklanjaju potpuno taj rizik jer mahom potiču iz vremena pre nego što je g. Veselji saznao za obim optužbi i dokaza kojima se tereti.

34. S obzirom na gore navedeno, sudija za prethodni postupak smatra da (i) mogućnost g. Veseljija da otputuje u više zemalja van domašaja Specijalizovanih veća, (ii) njegov položaj i eksponiranost i (iii) duga karijera u bezbednosnim strukturama, sagledani u kontekstu prirode i obima optužbi, kao i težine potencijalne kazne, odnose prevagu nad okolnostima na koje je ukazala odbrana.

⁶⁹ Odgovor, stav 17.

⁷⁰ Obaveštenje o spremnosti na predaju; zahtev, stav 6; replika, stav 52.

⁷¹ Zahtev, stav 6; prilog 3 zahtevu.

⁷² Odgovor, stav 22, fusnota 80 i reference u njoj.

⁷³ Odgovor, stav 22.

⁷⁴ Zahtev, stav 9.

⁷⁵ Replika, stav 10.

35. Sudija za prethodni postupak stoga zaključuje da postoji opasnost od bekstva g. Veseljija.

2. Opasnost od ometanja postupka pred Specijalizovanim većima

36. Odbrana tvrdi da nema osnova za zaključak da će optuženi, ako bude privremeno pušten na slobodu, ometati pravosuđe.⁷⁶ Odbrana naglašava da je g. Veselji aktivno pozvao svakog na Kosovu da poštuje autoritet Specijalizovanih veća i da saraduje s njihovim organima, te da je izričito pozvao svoje pristalice da se postaraju za to da ne dođe do uticanja na svedoke ili ometanja istraga.⁷⁷ Što se tiče šest konketnih navoda u zahtevu tužilaštva koji se dovode u direktnu vezu s g. Veseljijem, odbrana će se osvrnuti na svaki od njih pojedinačno, jer tvrdi da se pet uopšte ne odnose na optuženog, dok jedan od njih sudija za prethodni postupak ne treba da razmatra zato što je navod drastično redigovan.⁷⁸

37. Tužilaštvo odgovara da je g. Veselji javno pozivao da se poštuje integritet sudskog postupka i hvalio rad Specijalizovanih veća nesumnjivo imajući na umu da će to ići u prilog njegovom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu.⁷⁹ Tužilaštvo, dalje, tvrdi i da sve navode o ometanju pravosuđa treba sagledati u kontekstu duge karijere koju je g. Veselji ostvario u obaveštajnim strukturama, a naročito u kontekstu okolnosti da je tokom perioda na koji se odnose optužbe u njegove zadatke u obaveštajnoj službi spadalo i identifikovanje lica koja treba smatrati protivnicima i vođenje istraga o njima.⁸⁰ Osim toga, tužilaštvo se osvrće i na šest konkrentih navoda koje odbrana osporava.⁸¹

⁷⁶ Zahtev, stavovi 4, 12.

⁷⁷ Zahtev, stavovi 12–13; prilog 3 zahtevu.

⁷⁸ Zahtev, stavovi 17–49.

⁷⁹ Odgovor, stavovi 21–22 i reference u njima.

⁸⁰ Odgovor, stav 35 i reference u njoj.

⁸¹ Odgovor, stavovi 27–40.

38. Odbrana u replici osporava način na koji tužilaštvo tumači javne pozive g. Veseljija da se poštuje rad Specijalizovanih veća i napominje da efekat koji će izjava g. Veseljija imati na njegove pristalice ne zavisi od njegovih ličnih misli ili namera.⁸² Osim toga, odbrana tvrdi i da se položaj g. Veseljija kao načelnika SHIK, doduše, pominje u prilog navodima o opasnosti od zastrašivanja svedoka, ali da se ni u jednom dokumentu na koji tužilaštvo ukazuje ne mogu naći dokazi o kriminalnim delatnostima, te dodaje da identifikovanje lica koja treba smatrati protivnicima nije krivično delo.⁸³ Odbrana u replici, konačno, odgovara i na tvrdnje tužilaštva o šest konkretnih navoda koje odbrana osporava.⁸⁴

39. Kad je reč o pokušajima da se omete rad Specijalizovanih veća, sudija za prethodni postupak smatra da su uticajni položaji na kojima se g. Veselji donedavno nalazio, a koji su navedeni gore, u stavu 32, važan faktor prilikom procene te opasnosti. Prema mišljenju sudije za prethodni postupak, zahvaljujući tome što je bio eksponiran u javnosti i što je bio na uticajnim položajima, uključujući i to što je ranije bio zaposlen u bezbednosnim strukturama, g. Veselji može da kontaktira s mrežom pristalica, uključujući bivše potčinjene i lica povezana s Udruženjem ratnih veterana OVK, i aktivira je kako bi ometao istrage tužilaštva i dalji tok krivičnog postupka.⁸⁵ Sudija za prethodni postupak smatra da je to još više izraženo u sadašnjoj fazi postupka, budući da se g. Veselji upoznaje s dokazima koji potkrepljuju optužbe protiv njega, uključujući identitet svedoka koji su izneli ili koji mogu izneti dokaze u predmetu i/ili treba da svedoče pred Specijalizovanim većima. Iako će se identitet svedokâ optuženom obelodanjivati postepeno, g. Veselji će tokom narednih meseci dobiti pristup sve obimnijim dokazima i podacima o identitetu svedoka u ovom predmetu. To što je g. Veselji, pošto se predao, pozvao svoje pristalice da se postaraju za to da ne

⁸² Replika, stavovi 19–20, 63–66.

⁸³ Replika, stav 8.

⁸⁴ Replika, stavovi 13–46.

⁸⁵ Odgovor, stavovi 24–26.

dođe do uticanja na svedoke ili ometanja istraga⁸⁶ ne umanjuje opasnost da bi g. Veselji, ukoliko bude pušten na slobodu, ipak mogao da iskoristi svoj uticaj na pomenuti način.

40. Sudija za prethodni postupak konstatuje da su strane u postupku vodile raspravu o izvesnim optužbama da je g. Veselji pokušao da ometa rad Specijalizovanih veća i tužilaštva, kao i da utiče na istrage i postupke. Iako učešće optuženog u nekom incidentu može biti pokazatelj njegovih budućih namera, sudija za prethodni postupak mora pre svega da utvrdi da li ti slučajevi, kada se sagledaju zajedno, ukazuju na opasnost od ometanja daljeg postupka protiv g. Veseljija.

41. Pre nego što pređe na konkretne primere, sudija za prethodni postupak smatra neophodnim da se osvrne na tvrdnju odbrane da ne može valjano da odgovori na jedan navod tužilaštva zato što je on dostavljen u drastično redigovanom obliku.⁸⁷ S tim u vezi, sudija za prethodni postupak napominje da, s obzirom na dramatični učinak koji lišenje slobode ima na temeljna prava dotične osobe, postupak kojim se osporava zakonitost odluke o pritvoru u načelu treba, u najvećoj mogućoj meri, da zadovolji i osnovne zahteve pravičnog suđenja, kakav je i pravo na kontradiktoran postupak.⁸⁸ Iako potreba da se krivična istraga sprovede efikasno može podrazumevati da se deo informacija prikupljenih tokom istrage drži u tajnosti kako bi se garantovao integritet postupka i kako bi se sprečilo manipulisanje dokazima, taj legitimni cilj ne može se ostvariti drastičnim ograničavanjem prava odbrane. Zato se informacije važne za ocenu zakonitosti odluke o pritvoru moraju na valjan način staviti na raspolaganje pritvorenom licu ili njegovom braniocu.⁸⁹ U ovom konkretnom slučaju sudija za prethodni postupak napominje da je glavna informacija na koju se

⁸⁶ Zahtev, stavovi 12–13; prilog 3 zahtevu.

⁸⁷ Zahtev, stavovi 47–49; replika, stavovi 44–46.

⁸⁸ V. ESLJP, *Oravec v. Croatia*, predstavka br. 51249/11, [Judgment](#), 11. jul 2017, stav 67.

⁸⁹ ECtHR, *Podeschi v. San Marino*, predstavka br. 66357/14, [Judgment](#), 13. april 2017, stav 176; *Albrechtas v. Lithuania*, predstavka br. 1886/06, [Judgment](#), 19. januar 2016, stav 75; *Emilian-George Igna v. Romania*, predstavka br. 21249/05, [Judgment](#), 26. novembar 2013, stav 27.

tužilaštvo poziva kako bi dokazalo opasnost da će g. Veselji ometati postupak redigovana,⁹⁰ zbog čega odbrana ne može da razume navod na kom tvrdnja tužilaštva počiva. S obzirom na to, sudija za prethodni postupak neće uzeti u obzir taj navod kad bude ocenjivao tvrdnju da postoji opasnost da će g. Veselji ometati postupak.⁹¹

42. Što se tiče navoda o tome da je g. Veselji 2017. bio umešan u pokušaje da se Specijalizovana veća ukinu tako što će Skupština Kosova usvojiti odgovarajući zakon, sudija za prethodni postupak ukazuje na činjenicu da je Demokratska partija Kosova (Partia Demokratike e Kosovës, u daljem tekstu: PDK), kojom je u tom trenutku predsedavao g. Veselji, bila jedna od stranaka koje su podržale taj zakon.⁹² Međutim, sudija za prethodni postupak napominje i da se g. Veselji, zbog oštih reakcija međunarodne zajednice, kasnije usprotivio usvajanju tog zakona.⁹³ S obzirom na to, sudija za prethodni postupak smatra da se na osnovu pomenutih navoda ne može dokazati opasnost da će g. Veselji ometati postupak pred Specijalizovanim većima.

43. Što se tiče nekadašnje funkcije g. Veseljija, sudija za prethodni postupak smatra da njegova karijera u obaveštajnim strukturama, između ostalog i to što je bio na funkciji načelnika SHIK, kao i znanje, sposobnosti i veštine koje je tamo stekao, uvećavaju opasnost da će g. Veselji ometati dalji tok postupka. Osim toga, sudija za prethodni postupak s tim u vezi ukazuje na zaključak Okružnog suda u Prištini/Prishtinë da je SHIK verovatno bio umešan u izvršenje krivičnih dela teškog ubistva, otmice u pokušaju i teškog ubistva u pokušaju, iako se taj zaključak nije mogao potvrditi van razumne sumnje.⁹⁴

⁹⁰ Zahtev tužilaštva, stav 15.

⁹¹ Slično, mada u drugačijem kontekstu: MKS, odluka po žalbi u predmetu *Gbagbo* od 8. septembra 2015, stavovi 87–88.

⁹² Zahtev, stav 19; prilozi 1 i 2 zahtevu; odgovor, stav 37; replika, stav 15; prilog 5 replici.

⁹³ Zahtev, stavovi 18–22 i reference u njima; prilog 6 zahtevu; odgovor, stav 38 i reference u njemu; prilog 1 odgovoru, str. 21–22; replika, stavovi 13–14, 16.

⁹⁴ Prilog 4 zahtevu, str. 10–11, 56–57.

44. Što se tiče navoda o povezanosti g. Veseljija s Dritonom Lajčijem (u daljem tekstu: g. Lajči) i njegovom uticaju na g. Lajčija, sudija za prethodni postupak, za početak, prihvata argument odbrane da ne postoje dokazi o tome da je g. Veselji direktno zatražio od g. Lajčija da uradi nešto neprimereno.⁹⁵ Međutim, kao što je već rečeno, tužilaštvo nema obavezu da dokaže da je g. Veselji ranije ometao postupak pred Specijalizovanim većima već da postoji opasnost da bi to mogao učiniti.⁹⁶ U tom smislu sudija za prethodni postupak ukazuje na sledeće: (i) g. Lajči je dugogodišnji član PDK, stranke koju je predvodio g. Veselji;⁹⁷ (ii) g. Lajči je svojevremeno bio na položaju savetnika g. Veseljija;⁹⁸ i (iii) g. Veselji je g. Lajčiju izdavao uputstva.⁹⁹ Pored toga, sudija za prethodni postupak napominje da je g. Lajči svojevremeno bio šef Odeljenja za koordinaciju procesa pravnog zastupanja i finansijske podrške potencijalno optuženim licima pred Specijalizovanim većima (u daljem tekstu: Odeljenje za koordinaciju) i u tom svojstvu nadležan, između ostalog, da organizuje pravno zastupanje lica koja su primila poziv tužilaštva,¹⁰⁰ kao i da je g. Lajči svojevremeno prekoračio okvir te funkcije tako što je razgovoru s jednim svedokom tužilaštva prisustvovao u svojstvu usmenog prevodioca.¹⁰¹ Iako prima k znanju da g. Lajči više nije na položaju šefa Odeljenja za koordinaciju,¹⁰² sudija za prethodni postupak smatra da opisani obrazac pokazuje da je g. Veselji i dalje u stanju da izdaje uputstva licima koja dolaze u kontakt sa Specijalizovanim većima. To, opet, ide u prilog pretpostavci da postoji opasnost da će g. Veselji ometati postupak pred Specijalizovanim većima.

45. Što se tiče navoda da je Vlada Kosova pokušala da izvrši neprimeren uticaj na svedoke tužilaštva, sudija za prethodni postupak ukazuje na to da je Vlada Kosova

⁹⁵ Odgovor, stavovi 30–33; prilog 2 replici, str. 1–3; prilog 6 replici, stavovi 9–10.

⁹⁶ V. gore, stav. 21.

⁹⁷ Odgovor, stav 30.

⁹⁸ Odgovor, stav 30; prilog 1 odgovoru, str. 9.

⁹⁹ Odgovor, stav 31; prilog 1 odgovoru, str. 12.

¹⁰⁰ Zahtev, stav 28; prilog 5 zahtevu; replika, stav 30; prilog 2 replici, str. 1–2; prilog 6 replici, stav 9.

¹⁰¹ Zahtev, stavovi 29–31, 33; prilog 5 zahtevu; replika, stav. 31; prilog 2 replici, str. 1–2; prilog 6 replici, stavovi 9–10.

¹⁰² Prilog 5 zahtevu; prilog 2 replici, str. 1.

Ljahiju Brahimaju (u daljem tekstu: g. Brahimaj) pred razgovor s tužilaštvom uplatila iznos od 40.000 evra.¹⁰³ Imajući u vidu da su drugim trima licima koja su dobila poziv tužilaštva uplaćeni iznosi od 13.000, 10.000 i 7.000 evra,¹⁰⁴ sudija za prethodni postupak smatra da je iznos uplaćen g. Brahimaju nesrazmerno visok. Osim toga, time što se smatralo da postoji ozbiljna opasnost da će g. Brahimaj biti krivično gonjen zbog uloge koju je svojevremeno odigrao i zbog članstva u OVK¹⁰⁵ ne može se objasniti visina iznosa koji mu je uplaćen, budući da postupak kojim je uplata odobrena nije bio vezan za ispunjenje konkretnih uslova ni za ispostavljanje faktura.¹⁰⁶

46. Dalje, sudija za prethodni postupak ukazuje na to da je Sulejman Seljimi (u daljem tekstu: g. Seljimi) imenovan na funkciju savetnika premijera Kosova ubrzo pošto mu je uručen poziv na razgovor s tužilaštvom.¹⁰⁷ Time što je g. Seljimi imenovan na pomenutu funkciju i što je na razgovor s tužilaštvom pozvan nedugo pošto je otpušten iz zatvora¹⁰⁸ ne može se objasniti zašto je g. Seljimi, koji je bio pritvoren po optužbama vezanim za ratne zločine izvršene u zatvoreničkom objektu u Likovcu/Likoc,¹⁰⁹ imenovan na visoku funkciju u vladi u trenutku kad je pozvan na razgovor s tužilaštvom.

47. Iako g. Veselji nije bio direktno umešan u pomenute primere sa g. Brahimajem i g. Seljimijem,¹¹⁰ oni ukazuju na to da u ovom trenutku i dalje postoji atmosfera u kojoj se u krugovima Vlade Kosova, a nju su svojevremeno podržavali g. Veselji kao poslanik u Skupštini Kosova i poslanička grupa PDK, pokušavalo uticati na istrage tužilaštva i postupke pred Specijalizovanim većima. Sudija za prethodni postupak

¹⁰³ Zahtev, stavovi 36, 38; replika, stav 24.

¹⁰⁴ Replika, stav 23; prilog 6 replici, stav 13.

¹⁰⁵ Replika, stavovi 25–26; prilog 6 replici, stav 18; prilog 7 replici, stavovi 5–7.

¹⁰⁶ Replika, stav 24; prilog 6 replici, stavovi 6-7, 14-19; prilog 12 replici.

¹⁰⁷ Zahtev, stav 43; odgovor, stav 34.

¹⁰⁸ Zahtev, stavovi 44–45; replika, stavovi 35, 37.

¹⁰⁹ Odgovor, stav 34.

¹¹⁰ Zahtev, stavovi 37, 46.

smatra da to dodatno potkrepljuje pretpostavku o opasnosti da bi g. Veselji mogao ometati postupak pred Specijalizovanim većima.

48. Konačno, sudija za prethodni postupak smatra da se iznete konstatacije moraju sagledati u kontekstu opšte, ustaljene i trajne atmosfere zastrašivanja svedokâ i uticanja na krivične postupke protiv nekadašnjih pripadnika OVK.¹¹¹ Iako to nije jedini faktor koji određuje opasnost od ometanja krivičnog postupka, sudija za prethodni postupak njega mora valjano uzeti u obzir, zajedno s drugim faktorima o kojima je već bilo govora.

49. Sudija za prethodni postupak stoga zaključuje da postoji opasnost da će g. Veselji ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima.

3. Opasnost od izvršenja novih krivičnih dela

50. Odbrana tvrdi da ne postoji opasnost da će g. Veselji ponoviti krivična dela navedena u optužnici protiv njega, zato što su ona specifična za kontekst oružanog sukoba i zato što su tvrdnje tužilaštva o navodnoj opasnosti da će g. Veselji ometati pravdu, kako je pokazano, neosnovane.¹¹² Pošto tužilaštvo nije iznelo posebne jasne osnove zbog kojih smatra verovatnim da će g. Veselji, ukoliko bude privremeno pušten na slobodu, izvršiti nova krivična dela, ono ne može izneti ni prigovor na odobrenje zahteva za privremeno puštanje na slobodu.¹¹³

51. Tužilaštvo u odgovoru navodi da još uvek postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela s obzirom na (i) prirodu udruženog zločinačkog poduhvata za koji se g. Veselji tereti a koji je vođen protiv njegovih protivnika, (ii) pokušaje g. Veseljija da omete odvijanje krivičnog postupka i (iii) opštu klimu zastrašivanja svedoka na Kosovu.¹¹⁴ Pored toga, odbrana pokušava da pokaže da

¹¹¹ Odgovor, stavovi 12, 24–25.

¹¹² Zahtev, stavovi 50–51.

¹¹³ Zahtev, stavovi 50–51.

¹¹⁴ Odgovor, stavovi 41–42.

je vremenski okvir u kom su krivična dela iz optužnice počinjena važan faktor, ali tužilaštvo tvrdi da je dobro utemeljena sumnja da je g. Veselji počinio brojne ratne zločine i zločine protiv čovečnosti jedan od važnih pokazatelja za opasnost da je on, čak i mnogo godina kasnije, spreman da poćini nova dela nasilja.¹¹⁵

52. Kad je reć o opasnosti od izvršenja novih krivićnih dela, sudija za prethodni postupak podseća na svoj raniji zaključak da postoji opasnost da će g. Veselji ometati postupak pred Specijalizovanim većima.¹¹⁶ Iako postojanje opasnosti od ometanja postupka ne znaći nužno i opasnost od izvršenja novih krivićnih dela, faktori koji u ovom predmetu potkrepljuju postojanje opasnosti od ometanja postupka relevantni su i za procenu opasnosti od izvršenja novih krivićnih dela. U tom smislu, sudija za prethodni postupak smatra da ozbiljnost krivićnih dela koja se g. Veseljiju stavljaju na teret i opasnost da će ometati pravdu, kako je to izloženo gore, mora razmatrati imajući istovremeno u vidu istaknuti položaj g. Veseljija na Kosovu i opštu praksu zastrašivanja svedoka i uticanja na svedoke u postupcima protiv bivših pripadnika OVK.¹¹⁷ Ti faktori, sagledani zajedno, pokazuju da postoji verovatnoća da će g. Veselji, bez obzira na oblik odgovornosti, učestvovati u izvršenju krivićnih dela ili doprineti izvršenju krivićnih dela sličnih osnovnim delima za koja se tereti, i to protiv onih lica za koja se smatra da su protivnici OVK, uključujući svedoke koji su dali ili mogu dati iskaz u predmetu i/ili treba da svedoće pred Specijalizovanim većima. Takav doprinos ne mora da znaći da će g. Veselji fizićki izvršiti ta krivićna dela. Dovoljno je ukoliko g. Veselji putem izjava i radnji, bilo javnih bilo privatnih, može da podstakne pojedince iz mreže svojih pristalica ili im pomogne da izvrše takva dela ili da na bilo koji drugi naćina doprinese njihovom izvršenju.

¹¹⁵ Odgovor, stav 43.

¹¹⁶ V. gore, stav 49.

¹¹⁷ V. gore, stav 48.

53. Sudija za prethodni postupak stoga zaključuje da postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela.

4. Zaključak

54. Sudija za prethodni postupak zaključuje da postoji rizik da će g. Veselji pobeći, ometati dalji postupak pred Specijalizovanim većima ili izvršiti nova krivična dela protiv lica za koja se smatra da su protivnici OVK, uključujući svedoke koji su dali ili mogu dati iskaz u ovom predmetu i/ili treba da svedoče pred Specijalizovanim većima. Sudija za prethodni postupak će dalje u tekstu oceniti da li se te opasnosti mogu na odgovarajući način otkloniti pod uslovima koje predlaže odbrana.

C. PREDLOŽENI USLOVI

55. Odbrana tvrdi da sudija za prethodni postupak, čak i ako zaključi da je tužilaštvo pokazalo jasne osnove za pretpostavku da su ispunjeni kriterijumi iz člana 41(6) Zakona, mora da odobri zahtev za uslovno privremeno puštanje na slobodu, osim ako tužilaštvo nije u stanju da pokaže (i) da je pritvor pre suđenja najmanje restriktivna raspoloživa mera kojom tužilaštvo može postići svoje ciljeve, te da su sve druge mere navedene u članu 41(12) Zakona nedovoljne da bi se predupredile postojeće opasnosti, i (ii) da pritvor pre suđenja, u datim okolnostima, predstavlja srazmerno ograničenje slobode optuženog i pretpostavke nevinosti.¹¹⁸ Dalje, odbrana tvrdi da je g. Veselji spreman da se pridržava svih mera za smanjenje rizika, na primer: (i) da se politički ne angažuje u javnosti i da ne daje saopštenja u javnosti bez odobrenja tužilaštva ili sudije za prethodni postupak, (ii) da boravi u kućnom pritvoru u porodičnoj kući u Prištini, (iii) da preda putne isprave, (iv) da s potencijalnim svedocima ne kontaktira ni

¹¹⁸ Zahtev, stavovi 59–62 i reference u njima.

direktno ni indirektno i (v) da prihvati da ga Euleks na Kosovu nadzire i eventualno vrši nenajavljene kućne posete i pretrase i/ili dnevne provere (u daljem tekstu: predloženi uslovi).¹¹⁹ Što se tiče očekivanog trajanja pritvora pre suđenja, odbrana tvrdi da je, s obzirom na obimnost predmeta i broj očekivanih svedoka tužilaštva, i u poređenju sa sličnim predmetima pred MKSJ, verovatno da će taj pritvor trajati najmanje do juna 2022.¹²⁰

56. Tužilaštvo u odgovoru iznosi da se nikakvom kombinacijom predloženih uslova ni približno neće umanjiti rizici povezani s puštanjem g. Veseljija na slobodu.¹²¹ Tužilaštvo tvrdi da je pritvor u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća, s tamošnjim režimom praćenja komunikacija, jedini način da se ti rizici otklone.¹²² Osim toga, tužilaštvo tvrdi da ni tužilaštvo, ni Euleks, ni policija Kosova nemaju ni sredstva ni resurse da na odgovarajući način vrše nadzor optuženog lica koje ima rang, autoritet i resurse g. Veseljija.¹²³ Tužilaštvo, dalje, tvrdi i da je pretpostavka odbrane o očekivanom trajanju prethodnog postupka neosnovana i nespojiva s interesima pravde.¹²⁴ Čak i ako se procene odbrane uzmu bez rezerve, to ne znači da bi dužina pritvora pre suđenja samim tim bila neopravdana.¹²⁵ U svakom slučaju, u ovoj fazi postupka takva procena je potpuno proizvoljna i irelevantna za preispitivanje pritvora, koje sudija za prethodni postupak vrši na osnovu pravila 57 Pravilnika, tim pre što je pravnim odredbama predviđeno da se odluka o pritvoru preispituje na dva meseca.¹²⁶

57. Odbrana u replici navodi sledeće: (i) ukoliko mu se odobri zahtev za privremeno puštanje na slobodu, uz uslov da preda pasoš i uz zabranu putovanja,

¹¹⁹ Zahtev, stav 10.

¹²⁰ Zahtev, stavovi 63–68.

¹²¹ Odgovor, stav 44.

¹²² Odgovor, stav 44.

¹²³ Odgovor, stavovi 45–46.

¹²⁴ Odgovor, stav 9.

¹²⁵ Odgovor, stav 10.

¹²⁶ Odgovor, stavovi 8, 10.

g. Veselji ne bi imao načina da pobjegne ni u jednu od zemalja koje s Kosovom nisu potpisale sporazum o izručenju;¹²⁷ (ii) još u junu 2020. objavljeno je da je g. Veselji jedan od optuženih, što na tužilaštvo stavlja velik teret da objasni zašto bi, na osnovu nečeg što se desilo posle toga a što predstavlja opasnost kakva nije postojala u tom trenutku, privremeno puštanje na slobodu pod strogim uslovima predstavljalo neprihvatljivo visok stepen opasnosti ako je jasno da takva opasnost nije postojala u periodu od juna do novembra 2020;¹²⁸ (iii) odbrana se raspitala kod policije Kosova i Ministarstva pravde i od njih saznala da policija Kosova ima sve uslove da nadzire i sprovodi uslove za privremeno puštanje na slobodu koje odrede Specijalizovana veća Kosova i da garantuje da će se optuženi vratiti na suđenje, što bi sve nedvosmisleno trebalo da ide u prilog odobravanju zahteva za privremeno puštanje na slobodu, čak i ako nadležni organi reda nisu u stanju da garantuju poštovanje svih propisanih mera;¹²⁹ i (iv) da bi se donela odluka po zahtevu za privremeno puštanje na slobodu obavezno je doneti ocenu o tome koliko će trajati pritvor pre suđenja.¹³⁰

58. Kad je reč o opasnosti od bekstva, sudija za prethodni postupak smatra da predloženi uslovi mogu da umanje opasnost koja se povezuje s g. Veseljijem. S tim u vezi, sudija za prethodni postupak kao povoljne predložene uslove navodi obećanje g. Veseljija da će boraviti u kućnom pritvoru u porodičnom domu u Prištini, da će predati putne isprave i da će se pridržavati zabrane putovanja.

59. Kad je reč o opasnosti od ometanja postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršenja novih krivičnih dela, sudija za prethodni postupak smatra da se nijednim predloženim uslovom, niti eventualnim dodatnim ograničenjima koja bi uveo sudija za prethodni postupak, ne može ograničiti mogućnost g. Veseljija da na bilo koji nejavni način stupi u kontakt sa svojom zajednicom ili mrežom pristalica.

¹²⁷ Replika, stav 12.

¹²⁸ Replika, stavovi 49–51.

¹²⁹ Replika, stavovi 55–61; prilozi 9–11 replici.

¹³⁰ Replika, stavovi 69–72.

Putem takve komunikacije g. Veselji bi mogao da podstrekne, pomogne ili na drugi način angažuje druga lica radi zastrašivanja ili nanošenja štete onima koji se smatraju protivnicima OVK. Ograničavanjem kretanja ili javnih aktivnosti g. Veseljija ne bi se ograničila njegova mogućnost da komunicira privatno, iz svog doma. Što je najvažnije, nemoguće je sprovesti ili nadzirati zabranu g. Veseljiju da kontaktira svedoke, lica povezana s predmetom ili bilo koje lice na Kosovu, bez obzira na to da li se ta zabrana odnosi na lične susrete ili komunikaciju putem elektronskih uređaja. Isti bi bio slučaj i ako bi bio pušten na slobodu u treću zemlju koja saraduje sa Specijalizovanim većima. S obzirom na rang g. Veseljija, autoritet i uticaj koji, neposredno ili posredno, može izvršiti na bivše potčinjene i pristalice, režim nadzora komunikacija koji se primenjuje u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća jedini je način da se kontakti g. Veseljija efektivno ograniče i nadziru, čime se umanjuje opasnost od ometanja postupka pred Specijalizovanim većima ili vršenja, odnosno doprinosa vršenju krivičnih dela.

60. Sudija za prethodni postupak stoga zaključuje da se predloženim uslovima, uključujući eventualna dodatna ograničenja koja bi uveo sudija za prethodni postupak, ne bi dovoljno umanjile opasnosti od ometanja postupka pred Specijalizovanim većima ili izvršenja novih krivičnih dela.

61. Što se tiče srazmernosti mere pritvora, sudija za prethodni postupak dužan je da razmotri i blaže mere kad odlučuje o pritvoru.¹³¹ Sudija za prethodni postupak napominje da se, u ovom slučaju, predloženim uslovima ne umanjuju opasnosti navedene u članu Article 41(6)(b)(ii) i (iii) Zakona. Imajući na umu tu okolnost, kao i činjenicu da je g. Veselji optužen po deset tačaka optužnice za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti,¹³² za šta mu može biti izrečena i doživotna kazna,¹³³ te da je uhapšen

¹³¹ KSC-CC-PR-2020-09, F00006, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti izmena i dopuna Pravilnika o postupku i dokazima usvojenih na plenarnoj sednici 29. i 30. aprila 2020*, 22. maj 2020, javno, stav 70; odluka po žalbi u predmetu *Gucati*, stav 72.

¹³² Optužnica, stavovi 172–173.

¹³³ Član 44(1) Zakona.

5. novembra 2020,¹³⁴ sudija za prethodni postupak smatra da je u ovoj fazi postupka preuranjeno i proizvoljno raspravljati o očekivanom vremenu koje će g. Veselji provesti u pritvoru pre nego što počne suđenje.

V. ZAHTEV ZA USMENU RASPRAVU

62. Sudija za prethodni postupak podseća na to da su, shodno odredbama koje regulišu rad Specijalizovanih veća, rasprave po određenim pitanjima apsolutno neophodne, ali da po nekim pitanjima Pravilnik prepušta sudiji za prethodni postupak da odluči da li će održati raspravu, naročito ako je to neophodno da bi se garantovale pravičnost i ekspeditivnost postupka, utvrđene pravilom 95(2)(d) Pravilnika.¹³⁵

63. Osim toga, sudija za prethodni postupak podseća na to da je u ovom predmetu već konstatovao da, s obzirom na obimne i iscrpne pismene podneske odbrane o produženju pritvora ili privremenom puštanju optuženog, nema potrebe da se strane u postupku o tom pitanju izjašnjavaju usmeno.¹³⁶ Ti su argumenti, osim toga, u međuvremenu izloženi i u odgovoru i replici. Konačno, sudija za prethodni postupak napominje da, za potrebe ove odluke, nije neophodno ocenjivati verodostojnost iskaza svedokâ odbrane. S obzirom na to, sudija za prethodni postupak smatra da nema potrebe da se održi usmena rasprava.

VI. DISPOZITIV

64. Iz navedenih razloga, sudija za prethodni postupak

a. **ODBIJA** zahtev,

b. **ODBIJA** zahtev odbrane da se održi usmena rasprava,

¹³⁴ KSC-BC-2020-06, F00050, sekretar, *Obaveštenje o hapšenju Kadrija Veseljija prema pravilu 55(4), 5. novembar 2020*, javno.

¹³⁵ Odluka o razmatranju pritvora, stav 18.

¹³⁶ Odluka o razmatranju pritvora, stav 19.

- c. **ODOBRAVA** zahtev za izmenu stepena tajnosti i
- d. **NALAŽE** sekretaru da oznaku tajnosti dokumenta F00151 (bez prilogâ) promeni u „javno“.

_____/potpis na originalu/____

Sudija Nikola Giju,
sudija za prethodni postupak

U petak, 22. januara 2021.

U Hagu, Holandija